

xi, 346, 366) en un doc. de 1346. Va citada junt amb *Bien* (però ja hem vist, s. v., que sota aquest nom s'havien entès dos paratges veïns i diferents, entre Miravet i els Ports); com que figura com afr. d'un lloc de cap a la Caixa de Vall-de-roures, seria lloc diferent (car això és una trentena de k. a l'O. de Tivenys), i a l'altra banda de l'Ebre (cal, però, la reserva que tractant-se de la «carrera de» pot indicar un indret bastant distant al qual es dirigeixi). En fi, en el cens de 1359 figura el «loch de *La Fuyola*» dins la vegueria de Tortosa.¹⁰

És possible que sigui alteració fon. de *Fuliola* una *Roca de Furiolo* que es llegeix en un doc. de 990, de l'Arxiu de Solsona, citada junt amb *Isanta*. *Isanta* és uns 25 k. al NNO. de Calonge, i més de 40 al NE. de La Fuliola. Acabem consignant que aquest dim. també es formà en la toponímia occitana: *Foulioles*, poble te. Vezac [*Folhola*, 1307] i *Foulioles* château, te. Yolet (*Folhola*, 1279) (Amé, *Dict. Top.* del Cantal).

Ningú fins ara havia publicat res sobre l'etimologia de *La Fuliola*. Només Mn. Jn. Segura, derivant-ho del NP ll. fem. FULVIOLA (*La Veu del Monts.*, 1893, 35); jo mateix estava per fer-li cas, quan no m'havia adonat de les altres aparicions del nom; però hi hagués o no facilitat per a tal conjectura, queda descartada per l'existència inèdita del lloc bessó *Folia*, i la clara etimologia que n'hem donat.

Full, *Roca* ~, V. *Rocafull* (i oc. *Roquetuelb*)

FULLA

(1) Municipi del Conflent, cantó de Prada, situat a banda i banda de la Tet, entre Serdinyà i Vilafranca de Conflent. Comprèn la part baixa de la vall del riu de *Fullà* o de Saorra, el qual aflueix a la Tet per la dreta.

PRON. POP.: *fulá*, oït a Serdinyà i Sallagosa (1959); també a *Fullà* mateix i Noedes (1060). Gentilici: *fulanèns*, Serdinyà (1959).

DOC. ANT. *villa Fouliano* 845 (Baluze CVIII, context s. v. *Cuixà*); *Folianum* 906 (Alart, *Bull. Soc. Agr. Sc.* x, 81); *Foliano* 947 (Abadal, *Eixalada*, 173); 957 (*Colle. Moreau* IX, 2); 984 (Abadal, *Eixalada*, 211); 1067 (Alart, *Cart. rouss.*, 71); 1268 (Alart, *InvLC*, s. v. *quartal*); *villa Fauliano* 989 (Alart, *Cart. rouss.*, 32); *villa Folian* 1036 (Alart, id., 55); *Foillano* 1128 (*Colle. Moreau* LIII, V. s. v. *Avalrí*); *Folano* 1145 (*Colle. Moreau* LXI, V. s. v. *Bulá*); *Brg. de Fullano* 1169 (*Cart. de Poblet*, 192); *Petrus de Fulan* 1186 (id., 120); *Fluy*-⁵⁰ *la* 1354 (Alart, *Doc. géogr. hist.*, 513); *Fulla* 1359 (*CoDoACA* XII, 117); 1395 (Alart, *Doc. géogr. hist.*, 531); *Ffolliano* 1435 (id., 600).¹

Mencions addicionals (Ponsich, *Top.*, 107): *villare Fauliano* 840-41, *Folianum* 873-74, 950, 955, 961, 968,⁵⁵ 975, 988, 1009, 1023, 1059, 1095, 1267; *Fulianum* 941, *Follianum* 1141, *Foliano* 1163, 1285, *Folanum* 1180, 1318, *Folani* 1225, *Folyanum* 1285, *castrum de Foliano* 1287, *Fulla* 1608, 1628, 1632, *Fulla* 1608, 1736.

ETIM. La semblança formal entre *Fullà* i *Fullols*, essent aquesta la forma antiga de *Fillols* (veg., s. v.), suggereix que ambdós NLL conflentins, els termes dels quals són molt pròxims i estan separats només pel de Cornellà, puguin remuntar-se a una mateixa base etimològica, potser FŪLIUS (cf. Schulze, *Zu lat. Eigenn.*, 168). Tanmateix, cal descartar aquesta possibilitat en vista de les mencions antigues dels dos llocs, la majoria de les quals tenen Fo- en el cas de *Fullà* (les formes amb Fu-, llevat de *Fulianum* 941 i potser també *Fullano* 1169 i *Fullan* 1186, són relativament tardanes: *Ffuyla* 1354, *Fulla* 1359, 1395), i, en les antigues de *Fullols*, hi ha Fu- quasi exclusivament des de mitjan S. x.

D'altra banda, algunes de les mencions més antigues de *Fullà* revelen un diftong (*villare Fauliano* 840-41, *villa Fouliano* 845, *villa Fauliano* 2 989), cosa que permet de conjeturar un origen a base de *FŪVILIĀNU, derivat del NP llatí FŪVIUS (cf. Schulze, *Zu Lat. Eigenn.*, 90, 168), amb vocalització de la -v-: *Fov(e)-lyáno* > *Fovlāno* > *Foullān*, aviat reduït a *Folá(n)* o *Fulá(n)*. Tot i això, resta la possibilitat que les mencions primitives amb diftong dels Ss. IX-X, les quals en realitat són escasses, representin només falses llatinitzacions amb *Fau-* o *Fou-* per *Fo-* (cf. les nombroses mencions de *Folianum*, *Foliano* i afins).

Aebischer (*Études top. cat.*, 90), seguint Skok (*Ortsn.*, 87), sembla acceptar per a *Fullà* un origen a base d'un NP llatí FOLIUS, FOLIUM; seria, doncs, un PRAEDIUM *FOLIĀNUM > *Folyáno* > *Folá(n)* > *Fulá*,³ etimologia de formació paral·lela a la de tants d'altres del domini català com *CORNELIĀNU > *Cornellà*, *CLARIĀNU > *Clairà*, *Clarà*, *ASPERIĀNU > *Espirà* etc.), amb l'avantatge d'explicar diversos homònims i parònims catalans, occitans i italians.

(2) *Montfullà*, poblat del municipi de Bescanó (Gironès): *Montfuya* 1359 (*CoDoACA* XII, 97), *Sti. Petri de Montefoliano* 1362 (Alsius, *Nomencl.*, 177), *Monte Foliano* 1379 (id.).

(3) *Fuià*, veïnat del terme de Ravós del Terri (Gironès). És possible que sigui el mateix nom i lloc que *Fuiellà*, veïnat del terme de Canet d'Adri (Gironès), car Canet d'Adri i Ravós del Terri són veïns, tot i que hi hagi entremig alguns poblets agregats (Ll. XLIV, 116-17, 159-60). No sé sap si és el (2) o més aviat (1) en el doc. de 922: «*Monte-raso* qui est in termino *Foliane*, in com. Gerundense», seguit de *Teudilane* (Taiolà), *Todella*, *Torroella*, *Campo Taurane* (Campdorà) i *muros civ. Gerunde* (*Cat. Car.* II, p. 382, línia 18).

(4) *Còrrec de Fullà*, al terme de Ceret (Vallespir) (1959; Ll. XXIV, 168), i un altre anomenat *dam fulá* al de Nefiac (Rosselló) (1960; Ll. XXVII, 89).

(5) El Pla de *Fullà*, en el Berguedà, entre Obiols i Olvan (Espinàs, *Camins del Berguedà*, p. 214).

(6) Potser *Can Foy*, lloc a 93 brases sota aigua de St. Pol (Maresme), on s'enfonsà un vaixell romà (?) del qual s'han trobat àmfores (J. Pujol, «*Ideal*», juliol, 1957 [mutilació de *Camp(us) Folanus?*]).

(7) *Feuillà*, lloc al cantó de Sijà (Aude): *Foliano* 966,⁶⁰ *Fulano* 1272 (Sabarthès, *Dict. Topogr. de l'Aude*, s. v.).